

7/12288
Ek. 126

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2017-610.01-E.257/2046/3875
Konu : Yazılı soru önergesi

19/09/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 20/03/2017 tarihli ve 43452547-120.07-89122 sayılı yazı,
b) 02/05/2017 tarihli ve 56020453/2017-610.01-E.1070/2004 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/12288 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.



Abdulhamit GÜL
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)



T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı :56020453/2017-610.01-E.257/2045/3874

Konu : Yazılı soru önergesi

19/09/2017

Sayın Bedia ÖZGÖKÇE ERTAN
Van Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/12288 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanunun, "Zorlayıcı araçların kullanılması" kenar başlıklı 50. maddesinin birinci fıkrasında, hiçbir hâlde zincir ve demire vurmanın tedbir olarak uygulanmayacağı, kelepçe ve bedensel hareketleri kısıtlayıcı araçların, yetkili makamın önüne getirildiğinde çıkarılmak kaydıyla, sevk ve nakil sırasında kaçmayı önlemek için veya hekimin talimat ve gözetiminde olmak üzere tıbbî nedenlerle ya da diğer kontrol usûllerinin yetersizliği hâlinde hükümlünün kendisine veya başkalarına zarar vermesine veya eşyayı tahrip etmesine engel olmak için kurumun en üst amirinin emriyle kullanılabilceği,

B) Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü, "Zorlayıcı araçların kullanılması" kenar başlıklı 155. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, kelepçe ve bedensel hareketleri kısıtlayıcı araçların, kurum revirinde veya sağlık kuruluşunda hükümlü hakkında uygulanacak muayene, teşhis ve tedavi sırasında, muayene, teşhis ve tedavi işlemlerinin güvenli bir şekilde yerine getirilmesi için zorunlu görülmesi hâlinde cezaevi tabibi veya hekimin talep ve gözetiminde kullanılabilceği,

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

Adalet, Sağlık ve İçişleri bakanlıkları arasında imzalanan Protokolün 33/1 maddesinde ise, "Hastaneye sevk edilen hükümlü ve tutuklular, yatarak tedavi edilmeleri gerektiği takdirde, o hastanede bunlara tahsis edilen hükümlü koğuşuna yatırılır ve tedavileri burada yapılır. Hastanede hükümlü koğuşu olmadığı takdirde, jandarma tarafından gerekli güvenlik tedbirleri alınarak oluşturulacak geçici hükümlü koğuşlarında tedavileri tamamlanır." düzenlemesi yer almaktadır.

Bu kapsamda, tedaviyi sürdüren hekim ya da hekimlerin sağlık yönünden bir sakınca görmemeleri ve sevkle görevli jandarma görevlilerinin de güvenlik nedeniyle kelepçe takılmasını gerekli görmeleri hâlinde hasta hükümlü ve tutukluların tedavilerine kelepçeli olarak devam edilebilmekte, ceza infaz kurumlarında hiçbir hükümlü ve tutukluya keyfi davranışta bulunulmamaktadır.

II- Arama, 5275 sayılı Kanunun "Arama" kenar başlıklı 36. ve Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü, "Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım" kenar başlıklı 46. maddesinde düzenlenmiştir.

Arama hükümlerini düzenleyen ceza infaz mevzuatımız, Ülkemizin taraf olduğu sözleşmeler ve uluslararası düzenlemeler dikkate alınmak suretiyle hazırlanarak yürürlüğe



T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

konulmuştur. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında REC (2006) 2 sayılı Tavsiye Kararının "Arama ve Kontroller" başlığını taşıyan 54. maddesinde, görevlilerin arama yaparken uyacakları detaylı prosedürlerin olması, arama yapılacak hallerin ve arama şekillerinin ulusal mevzuatta düzenlenmesi, aranan kişilerin küçük düşürülmemesi, aramanın hemcins olan görevliler tarafından yapılması gibi hususlara yer verilmiştir. Tüzüğün 46. maddesinde yer alan düzenleme de söz konusu Tavsiye Kararındaki hükümler ile paralellik arz etmektedir.

Aramanın amacı, kurumda bulundurulması yasak olan eşya ve kanunla yasaklanan uyuşturucu maddelerin yanı sıra telefon ve sim kartı gibi haberleşme araçlarının ceza infaz kurumuna girişini önlemek ayrıca bıçak ve jilet gibi kesici ve bereleyici aletlerin kuruma girişinin önüne geçmektir. Ayrıca, terör örgütlerinin dışarıyla olan bağlantılarını kesmek için eğitim dökümanları, her türlü haberleşme evrak ve belgelerinin kuruma girişinin engellenmesi hedeflenmektedir.

III- Kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri, idarî denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri, sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları, yine, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular veya sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

IV- 2017 yılı Eğitim Planı kapsamında, Adlî Tıp Kurumu Başkanlığının eğitici desteği ile infaz sistemi idarecileri ve uzman personeline yönelik olarak İstanbul Protokolü kapsam ve içeriğinin yer aldığı eğitim programları düzenlenmesi hedeflenmiştir. 2017 yılı içinde 16-18 Ekim, 30 Ekim-1 Kasım, 27-29 Kasım, 11-13 Aralık tarihlerinde Ceza İnfaz Kurumları



T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

ve Tutukevleri Personeli Ankara Eğitim Merkezi Keçiören yerleşkesinde üçer gün süreli "Adli Tıp Eğitimi" konulu eğitim programları düzenlenmesi planlanmıştır. İstanbul Protokolü kapsam ve içeriğinin yer aldığı söz konusu eğitim programlarına 104 ceza infaz kurumu ikinci müdürü ile infaz ve koruma başmemurunun katılımı öngörülmektedir.

V- A) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanunun "Hükümlünün beslenmesi" kenar başlıklı 72. maddesinin birinci fıkrasında, hükümlüye Adalet ve Sağlık bakanlıklarınca birlikte belirlenecek kalori esasına göre, sağlıklı ve güçlü kalması için nitelik ve nicelik olarak besleyici, sağlık koşullarına uygun, makul çeşitlilikte, yaş, sağlık, çalıştığı işin özelliği, dinî ve kültürel gerekleri göz önünde tutularak besin verileceği ve içme suyu sağlanacağı hükmüne yer verilmiştir.

B) Uluslararası mevzuat ve standartlarda yer almakla birlikte, ayrıca 17/02/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ve yürütmesi Sağlık Bakanlığı uhdesinde bulunan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmeliğin "İzleme, Dezenfeksiyon ve Analiz Özellikleri" kenar başlıklı 10. maddesinin ekindeki, tüketime sunulan içme ve kullanma suları için asgari şartlara uygun izleme programlarında kıstas alınan Tablo B1'de, bir kişinin insani amaçlı tüketileceği su miktarının 200 litre/gün varsayılarak takibinin yapılmakta olduğunun ifade edilmiş; Ülkemiz ceza infaz kurumlarında su tüketiminin bu standartların da üzerinde gerçekleştiği, düzenlemeye göre kullanılacak suyun 50 litresinin sıcak, 150 litresinin soğuk olmak üzere toplam 200 litre olarak belirlendiği hâlde, kurumlarımızda yapılan incelemelerde bu miktarın 350 ilâ 600 litre arasında olduğunun belirlenmiştir.

Öte yandan, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Ceza İnfaz Alanındaki Tavsiye Kararlarında Yer Alan Üye Devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında REC (2006) 2 sayılı Tavsiye Kararına ek olarak yayınladığı kararın "Hijyen" başlığı altındaki 19. maddesinde belirtilen "Genel hijyenin sağlanması için her mahpusun, iklimi uygun sıcaklıkta ve mümkünse her gün, değilse haftada en az 2 kez (veya gerekiyorsa daha sık olarak) banyo veya duş yapabilmesi için uygun tesisler sağlanmalıdır." hükmü gereğince, bu imkân ceza infaz kurumlarındaki hükümlü ve tutuklulara sağlanmaktadır.

VI- A) Elazığ Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen 03/04/2017 tarihli cevapta;

Elazığ E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırılan hükümlü ve tutuklu sayısının 767 olduğu, Kurumda hükümlü ve tutukluların yerde yattığı iddialarının gerçeği yansıtmadığı,

B) İzmir Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen 03/04/2017 tarihli cevapta;

a) Aliaga ve Menemen Ceza İnfaz Kurumlarında uygulamaların mevzuat kapsamında gerçekleştirildiği, barındırılan hükümlü ve tutuklulara yönelik işkence yapıldığı yönündeki iddiaların gerçeği yansıtmadığı,

b) Kurumlarda barındırılan hükümlü ve tutukluların kendilerine verilen yiyecek ve içecekleri sürekli olarak reddettikleri takdirde Kurum hekimine bilgi verildiği, psiko-sosyal servisinde psikolojik destek verildiği ve bu hareketlerinden vazgeçmeleri yönünde görüşmelerin yapıldığı, Kurum doktoru ve Kurum sağlık görevlileri tarafından hükümlü ve tutukluların günlük olarak kilo kaybı, sıvı kaybı ve tansiyon takiplerinin yapıldığı, belirli aralıklarla kan tahlillerinin yapıldığı ve doktor tarafından gerekli görülmesi halinde sıvı ve



T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

vitamin takviyelerine başlandığı,
Bildirilmiştir.
Bilgilerinize sunulur.


Abdulhamit G¼L
Bakan

